



Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu je korisnik institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge

Izvještaj o radu Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu za 2019. godinu

I. PROJEKTI I OSTVARENE SURADNJE

1. *Medijska pismenost za sve* - Agencija za elektroničke medije

Projekt „Medijska pismenost za sve“ provodio se putem radionica, seminara i webinarima, a primarni korisnici bili su učenici, roditelji i nastavnici. Cilj projekta bio je odgovoriti na rastuću potrebu za medijskim odgojem i osnaživanjem medijske pismenosti koja nije obuhvaćena odgojno obrazovnim programom.

U sklopu projekta smo obuhvatili roditelje, nastavnike i učenike iz OŠ Bogumila Tonija u Samoboru, OŠ Izidora Poljaka u Donjoj Višnjici, Zrakoplovno-tehničku školu u Velikoj Gorici, Komercijalnu i trgovačku školu Bjelovar te OŠ Ivana Filipovića i XVI. gimnaziju u Zagrebu. Predavanjima, radionicama i webinarima obradili smo aktualne teme kao što su sigurnost na internetu i utjecaj videoigara. „Medijska pismenost za sve“ provodila se od travnja do prosinca 2019. godine, a na projektu smo surađivali s Pučkim otvorenim učilištem iz Samobora.

Tijekom održanih 10 predavanja, jedne radionice i pet webinarima educirali smo 301 učenika, 286 učitelja, stručna suradnika i roditelja¹, 386 sudionika webinarima, to jest ukupno 973 sudionika.

¹ Prema podacima prikupljenima s potpisnih lista sudionika.

Evaluacije su nam pokazale kako su sudionici izuzetno zadovoljni projektom, a neki od komentara roditelja i nastavnika o korisnosti ovih predavanja su:

- *Sve mi je bilo korisno i edukativno jer svima nama treba bolja medijska pismenost.*
- *Zapanjujući rezultati istraživanja, tema za raspravu u nastavi.*
- *Informiranje o internetskim terminima koje djeca koriste (trolling, sexting, itd.) i rezultati EU Kids Online istraživanja. Hvala!*
- *Potreba razvijanja međusobnog povjerenja između djece i roditelja kod korištenja raznih medija.*
- *Pedagoški pristup odgoju za medije. Savjeti za sigurno surfanje.*
- *Primjeri iz prakse o kojima smo čuli. Nove aplikacije koje djeca koriste - nisam ništa znala o tome.*
- *Osvješčivanje u kojem postotku se to sve događa.*
- *Tumačenje pojmova internetskog nasilja.*
- *Primjeri iz stvarnog i svakodnevnog života.*



Predavanja u OŠ Izidora Poljaka u Donjoj Višnjici i samoborskom Bunkeru

2. Klikni s nama za sigurniji internet - Uniqa osiguranje

Projekt „Klikni s nama za sigurniji internet“ namijenjen je učenicima od 5. do 8. razreda osnovnih škola, a provodi se od svibnja 2019. do svibnja 2020. godine.

Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu (DKMK) će projekt provesti u 10 hrvatskih županija, a planiramo obuhvatiti čak 500 učenika. Cilj projekta je specijaliziranim radionicama medijske pismenosti kod učenika razviti kritičko mišljenje o sadržajima koji im se nude. Naglasak u radionicama će biti sadržaji koji se nude na planetarno popularnim društvenim mrežama – Instagramu i YouTubeu. S učenicima planiramo proći kroz primjere pozitivnih i negativnih aspekata novih medija i društvenih mreža. Razgovarat ćemo s njima i o pojavi *influcera*, odnosno kako oni stvaraju i utječu na sadržaj društvenih mreža. Važan dio projekta bit će i edukativna kampanja na našim profilima na društvenim mrežama.

Do sad smo u sklopu projekta održali predavanja u ruralnim sredinama koje su često izuzete iz raznih aktivnosti, pa smo tako posjetili osnovne škole Veliko Trgovišće, Karlobag, Driš i Salinovec.



OŠ Veliko Trgovišće

U sklopu projekta smo organizirali i kreativni natječaj pod nazivom #digitalnageneracijapiše u kojem smo poticali učenike i učenice od 13 do 17 godina da s nama podijele svoja razmišljanja i iskustva, u obliku kratkog eseja, na jednu od sljedećih tema:

- *Pozitivno iskustvo na društvenim mrežama; što sam naučio/la putem YouTubea i društvenih mreža.*
- *Negativno iskustvo koje sam doživio/jela na društvenim mrežama i kako sam riješio/la taj problem.*
- *Kako spriječiti elektroničko nasilje?*
- *Kako odrastati uz utjecaj društvenih mreža i influencera?*
- *Zašto mislim da su influenceri dobra strana društvenih mreža?*
- *Zašto mislim da su influenceri loša strana društvenih mreža?*

Kreativni natječaj trajao je od 15. studenog do 15. prosinca 2019., a odlukom Predsjedništva DKMK-a, dobitnici prva tri mjesta su osvojili vrijedne nagrade.

3. *Videoigre igray s nama da ne bude drama* - Grad Velika Gorica

Projekt „Videoigre igray s nama da ne bude drama“ je nastavak vrlo uspješnog projekta iz 2018. Provedba projekta trajala je do kraja prosinca 2019. godine, a osnovne škole koje su sudjelovale u provedbi su: OŠ Novo Čiče, OŠ Velika Mlaka i OŠ Vukovina. U svakoj školi održane su radionice za sve učenike petih razreda. U projektu smo održali i predavanja za roditelje i učitelje u Centru za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica te webinar - online edukaciju za sve zainteresirane odgojno-obrazovne djelatnike Velike Gorice.

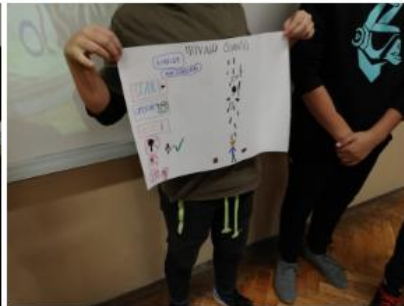
U sklopu projekta održali smo 11 radionica i dva predavanja za 284 sudionika, dok je webinar okupio 89 sudionika. Nakon svake radionice i predavanja sudionicima su podijeljeni evaluacijski upitnici čiji su rezultati pokazali izrazito zadovoljstvo sudionika, a neki od komentara učenika iz evaluacijskih upitnika su:

- *Ove radionice su poučne i treba ih biti više.*
- *Htio bih da traje još 3 šk. sata.*
- *Jako mi se sviđjelo i htjela bih da nam opet dođete!*
- *Htjela bih još ovakvih radionica.*

- *Ove radionice trebaju biti češće.*

Što se tiče roditelja i nastavnika, odnosno učitelja, oni su radionice ocijenili ukupnom ocjenom odličan (5), i to svi sudionici (100%). Također, na sva tri pitanja o tome jesu li ovakve radionice potrebne roditeljima, učiteljima i djeci, svi su sudionici (100%) odgovorili potvrdno. Neka od njihovih mišljenja o tome koji im je dio predavanja bio najkorisniji i zašto su:

- *Sve, zato što apsolutno premalo znam o svijetu videoigara.*
- *Sve je super. Jako korisno! :)*
- *Sve, o vrstama igrica, sadržajima i pravilima.*
- *Primjeri iz prakse, korisni izvori.*
- *Sve, što više o tom bi trebalo uvesti u VRTIĆ.*



Radovi učenika OŠ Vukovina

4. Razmisli prije nego klikneš - Grad Zagreb - gradski Ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

U partnerstvu s udrugom Pragma od rujna do kraja prosinca 2019. godine proveli smo projekt „Razmisli prije nego klikneš“ unutar kojeg smo održali 6 radionica medijske pismenosti te 3 radionice emocionalne pismenosti za korisnike (djecu) Dječjeg doma A. G. Matoš i time izravno djelovali na području edukacije o zaštiti prava djece i mladih u stvarnom i virtualnom svijetu. Održavanjem radionica emocionalne i medijske pismenosti u Dječjem domu obuhvatili smo 38-ero djece dobi od 10 do 17 godina.

Opći cilj projekta bio je povećati socijalnu uključenost korisnika Dječjeg doma A. G. Matoš u društvo kroz emocionalno i medijsko opismenjavanje te im pružiti znanja i vještine potrebne za zaštitu prava i sigurnosti u stvarnom i virtualnom svijetu. Osim toga, cilj projekta bio je i ojačati socio-emocionalne i medijske kompetencije i vještine djece i odgajatelja, čime će se povećati zaštitni, a smanjiti rizični čimbenici za razvoj socio-patoloških pojava u životnom te virtualnom okruženju djece.

Zbog neodgodivih obaveza odgajatelji Dječjeg doma nažalost nisu mogli biti prisutni na planiranim predavanjima, ali su predstavnici DKMK-a i Pragme za njih pripremili edukativne materijale prema kojima su educirali predstojnicu Doma, koja će zatim stečena znanja prenijeti odgajateljima. Kroz svoj rad uvijek ističemo kako je prvi korak prema odgovornom korištenju medija i minimiziranju njihovih potencijalnih negativnih utjecaja dijalog i komunikacija u obitelji, no djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi taj dio bi mogli nadoknaditi njihovi odgajatelji, odnosno osobe koje provode najviše vremena uz njih, osobe u koje djeca imaju povjerenja.

Također, u sklopu projekta održali smo i okrugli stol pod nazivom „Snažniji zajedno! Dionici prevencije elektroničkog nasilja“. Okrugli stol je održan u Tribini Grada Zagreba, a okupilo se više od 50 stručnjaka, odgojno-obrazovnih djelatnika, predstavnika medija i ostala zainteresirana javnost. Cilj okruglog stola bio je potaknuti raspravu o potrebi provođenja programa medijske i emocionalne

pismenosti, te dijeljenje iskustava, savjeta i primjera iz različitih područja koja se bave zaštitom prava djece i mladih.

Na okruglom stolu kao govornici sudjelovali su:

- Romana Galić, pročelnica Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba,
- Danijel Labaš, predsjednik Društva za medijsku i komunikacijsku kulturu,
- Tomislav Filić, ravnatelj OŠ Augusta Harambašića iz Zagreba,
- Katarina Filipović iz Odjela maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji iz Ministarstva unutarnjih poslova,
- Ana Raguž, psihologinja Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba te
- Alina Radusin, voditeljica korporativnih komunikacija Weiner osiguranja.

Okrugli stol je moderirao potpredsjednik DKMK-a Igor Kanižaj s Fakulteta političkih znanosti.



Okrugli stol „Snažniji zajedno! Dionici prevencije elektroničkog nasilja“

5. U edukaciji je kvaka za online sigurnog đaka - Grad Zagreb - gradski Ured za obrazovanje

Provedba projekta „U edukaciji je kvaka za online sigurnog đaka“ trajala je od rujna do kraja prosinca 2019., a projektne aktivnosti obuhvatile su ukupno 375 sudionika: 245 učenika, 37 roditelja i 93 učitelja i stručna suradnika. Neizravno smo utjecali te ćemo nastaviti utjecati na više od 500 učenika i učenica diljem Hrvatske koji će moći preuzeti našu digitalnu brošuru putem internetske stranice djecamedija.org.

Održana su četiri predavanja za roditelje i učitelje te deset radionica za predstavnike učenika 2., 4., 6. i 8. razreda OŠ Petar Zrinski i OŠ Kustošija koje smo educirali o problemu elektroničkog nasilja, upoznali ih s vrstama nasilja u virtualnom svijetu i načinima zaštite, naveli im moguće posljedice međuvršnjačkog nasilja te im objasnili kome se sve mogu obratiti ako već dođe do elektroničkog nasilja. Učenike smo potaknuli da stečeno znanje prenesu svojim kolegama iz razreda i tako djeluju kao multiplikatori znanja.

Na kraju evaluacijskog upitnika učenici su mogli napisati svoje komentare, preporuke, sugestije, pohvale ili kritike, te su među ostalim naveli i sljedeće:

- *Bilo je super i jako sam sretan.*
- *Radionica je bila zanimljiva.*
- *Meni je ovaj sat bio zabavan zato što sam danas naučila puno stvari.*
- *Nadam se da ćete spasiti još puno ljudi i sretno.*
- *Jako mi se sviđjelo i drago mi je što sam naučila nešto novo.*

Odabrani učenici iz obje škole sudjelovali su na radionicama na kojima su sami postali koautori brošure o sigurnosti u virtualnom svijetu. Stvarali su različite uratke o medijima i davali svoje prijedloge o tome kako se ponašati na internetu i na što treba obratiti pozornost kako bismo bili zaštićeni od potencijalnih opasnosti.

Roditelje smo temeljem najnovijih istraživanja informirali o navikama djece na internetu te ih potaknuli da prate aktivnosti svoje djece i prodube komunikaciju s njima kako bi stekli međusobno povjerenje i potaknuli djecu da im se češće obraćaju u slučaju nekih problema s kojima se susreću u virtualnom svijetu, a učitelje smo upoznali s najnovijim rezultatima istraživanja i trendovima koji se tiču djece i upotrebe novih medija, dali smo im primjere



radionica koje sami mogu provoditi s djecom i uputili ih u procedure koje treba slijediti kada se dogode slučajevi elektroničkog nasilja nad i među djecom.

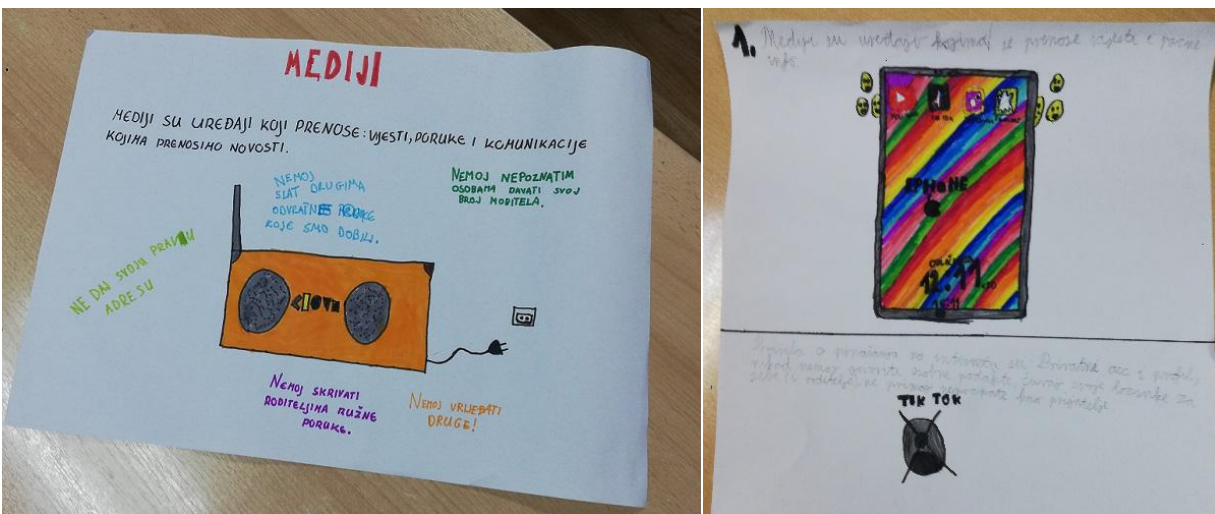
Radionice s učenicima OŠ Petar Zrinski i OŠ Kustošija

6. Virtualno svoj - Grad Samobor i POU Samobor

Zahvaljujući potpori Grada Samobora i Pučkog otvorenog učilišta Samobor, DKMK je proveo i projekt prevencije nasilja na internetu „Virtualno svoj!“ za sve učenike četvrtih razreda Grada Samobora i njihove roditelje.

U projektu su sudjelovale OŠ Bogumila Tonija, PŠ Farkaševac, PŠ Mirnovec, OŠ Samobor, PŠ Celine, OŠ Milana Langa u Bregani, OŠ Rude, te OŠ Mihaela Šiloboda u Sv. Martinu pod Okićem. Projekt se provodio od rujna do kraja prosinca 2019. Provedbom aktivnosti obuhvaćeno je 340 učenika i 129 roditelja.

Cilj projekta bio je educirati djecu i roditelje, a neposredno i učitelje o elektroničkom nasilju – kako ga prepoznati, koji su oblici, kako se zaštititi i što poduzeti kada dođe do njega.



Radovi učenika OŠ Bogumila Tonija

7. UHO.hr - suradnja s Wiener osiguranjem

„UHO“, odnosno „Utočište hrabrih online“ je projekt Wiener osiguranja koji se u suradnji s organizacijom Hrabri telefon i Društvom za komunikacijsku i medijsku kulturu provodio s ciljem edukacije i prevencije elektroničkoga nasilja - cyberbullyinga. Zamišljen je kao platforma za dijeljenje iskustava i savjeta na temu cyberbullyinga.

UHO je dio projekta „(O)siguran online“ koji ima plemenitu misiju prevencije online nasilja među djecom te poticanja na pametno i odgovorno korištenje društvenih mreža.

U projektu su sudjelovali članovi DKMK-a Danijel Labaš, Igor Kanižaj, Lana Ciboci, Katarina Blažina Mukavec i Tina Regg koji su svojim stručnim savjetima pomagali influencerima da djeci prenesu što kvalitetnije odgovore na njihove upite.



Početna stranica platforme UHO

8. Izrazi se medijima i emocijama - Zaklada Hrvatska za djecu

Kako bismo utjecali na razvoj medijske i emocionalne pismenosti kod djece, s ciljem povećanja razine socijalne uključenosti, prevencije neželjenih ponašanja i elektroničkog nasilja te povećanja razine sigurnosti i odgovornosti u virtualnom svijetu, pripremili smo niz aktivnosti u ovom projektu.

U sklopu projekta „Izrazi se medijima i emocijama“ održat ćemo radionice za predstavnike učenika od 5. do 8. razreda OŠ Kustošija i OŠ Voltino. Na svakoj radionici sudjelovat će 10 predstavnika generacije i za svaku generaciju bit će organizirane dvije radionice - jedna medijske, a druga emocionalne pismenosti.

Kako bismo pružili priliku i ostaloj, mlađoj djeci da sudjeluju u ovom projektu svakog zadnjeg petka u mjesecu za njih otvaramo vrata svojeg ureda te za svu zainteresiranu djecu

organiziramo jednosatne radionice. Svaki mjesec (izuzev srpnja i kolovoza) održavamo radionice na drugu temu medijske pismenosti za različiti uzrast (5 do 7, 8 do 10 godina) tako da ćemo u sklopu projekta održati 4 radionice za svaku skupinu djece.

Trajanje projekta je od listopada 2019. do rujna 2020. godine.

II. AKTIVNOSTI IZVAN PROJEKATA

9. Istraživanja

DKMK je sudjelovao u provedbi istraživanja o pravima djece u digitalnom dobu koje je organiziralo Sveučilište Western Sydney u partnerstvu sa Zakladom 5Rights i Londonskom školom ekonomije (LSE). Ovo istraživanje koje se provodilo na međunarodnoj razini uključivalo je niz radionica kojima je cilj bio steći uvid u iskustva i mišljenja djece o njihovim pravima u digitalnom dobu. U istraživanju koje smo proveli u lipnju 2019. sudjelovali su učenici OŠ Kustošija. Rezultati ovog istraživanja bit će osnova za sastavljanje Općeg komentara o djeci i digitalnom okruženju.

Također smo, u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba i Gradskim uredom za zdravstvo Grada Zagreba proveli nacionalni istraživački projekt „Društvena online iskustva i mentalno zdravlje mladih“ u kojem se istaknula i izloženost djece seksualnim sadržajima i sextingu na internetu. Sudionici istraživanja bili su učenici prvih i trećih razreda srednjih škola iz Osijeka, Zagreba, Rijeke, Splita i Dubrovnika, njih ukupno 1772. Osim učenika gimnazija i strukovnih škola, stručni suradnici su u sklopu ovog istraživanja također podijeli svoja razmišljanja, iskustva i potrebe.

Isto tako, DKMK je kao koordinator prvog nacionalnog komparativnog istraživanja „EU Kids Online: Djeca u virtualnom okruženju“, uz Agenciju za elektroničke medije i Hrvatski Telekom kao glavne partnere, proveo istraživanje o digitalnim navikama djece na internetu, te rizicima i prilikama

koje internet pruža djeci, čiji će rezultati biti ključni za donošenje nacionalnih smjernica za sigurno korištenje interneta, izradu edukativnih materijala za djecu i roditelje, te za izradu nacionalnih i lokalnih obrazovnih politika. U istraživanju je sudjelovalo 1017 djece u dobi od 9 do 17 godina, te onaj roditelj koji ima više uvida u prakse djeteta na internetu. Ovim se istraživanjem Hrvatska uključila u svjetski standard praćenja sigurnosti djece na internetu, temeljem sudjelovanja u EU Kids Online konzorciju kojeg čine 33 zemlje.

10. Sudjelovanje na konferencijama

Potpredsjednica DKMK-a Lana Ciboci u ožujku je sudjelovala na konferenciji „European Media Literacy Week“ u Bruxellesu povodom Europskog tjedna medijske pismenosti, u kolovozu na susretu ekspertne skupine projekta „EU Kids Online“ u Oslu, te u listopadu na forumu „Media Literacy Solutions u Minsku.

Katarina Blažina Mukavec sudjelovala je na konferenciji „Global Media Literacy Summit“ koja se održala u rujnu u Londonu, a organizirao ju je Google, te na konferenciji „Civilno društvo 2030: HR-EU_Mediteran“ u Šibeniku (Solaris), koju je organizirala Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

11. Dani medijske pismenosti

DKMK je sudjelovao i na „Danima medijske pismenosti“ 2019. godine kao jedan od partnera projekta. Naši stručnjaci Danijel Labaš, Lana Ciboci i Igor Kanižaj sudjelovali su u stvaranju edukativnih materijala o „Prikrivenom oglašavanju“, „Poštivanju sebe i drugih u virtualnom svijetu“ te o „Ljudskom dostojanstvu, vrijeđanju, sramoćenju i govoru mržnje“.

U okviru Dana održali smo također predavanja za stručnjake i učenike u Rijeci, Zagrebu, Sisku i Vukovaru.

12. Dani otvorenih vrata udruga

DKMK je i 2019. godine sudjelovao u „Danima otvorenih vrata udruga“ i 16. svibnja otvorio vrata svog novog ureda u Golikovoj 28 za sve zainteresirane posjetitelje.



Dani otvorenih vrata udruga

13. Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

DKMK je 2019. godine dobio financijsku potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva koja će udruzi omogućiti daljnji rast i jačanje aktivnosti. Institucionalna potpora novim korisnicima osigurava stabilizaciju i razvoj, a Nacionalna zaklada je naš rad u razvoju medijske pismenosti djece, roditelja, učitelja, knjižničara i stručnih suradnika prepoznala kao rad vrijedan potpore.

Predstavnici DKMK-a su potpisani ugovor primili na svečanoj dodjeli organiziranoj u Hotelu Dubrovnik 25. siječnja 2019.

14. Predavanja i radionice ukupno

U 2019. godini održali smo ukupno 129 predavanja i radionica za 4859 sudionika, te šest webinarara s 475 sudionika, što znači da smo edukacijom o medijskoj pismenosti obuhvatili ukupno 5334 osoba.

15. Članstvo

U 2019. godini DKMK-u su se pridružila tri nova člana (Veronika Novoselac, Edina Pršić i Domagoj Puljizović), tako da Društvo sada broji ukupno 125 članova.

Nadalje, s 24. listopada 2019. godine Tina Regg je primljena na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

16. Volonterski sati

Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku koje vodi evidenciju o volonterskim satima koje ostvare udruge civilnog društva, DKMK je 2019. godine prijavio ukupno 2573 volonterskih sati. Prema izvješću koordinadora u aktivnostima Društva sudjelovalo je ukupno 38 (29 ženskih i 9 muških) volontera.

17. Druženja

I ove smo godine održali tradicionalno druženje članova DKMK-a i njihovih prijatelja, suradnika i pratnera u Cubincu u Križevcima. Druženje se održalo 2. lipnja 2019. godine kao deveto tradicionalno okupljanje.



9. tradicionalno druženje članova DKMK-a i njihovih prijatelja i partnera